

Sommaire

- 5904 - Projet de loi portant modification
 - de la loi du 9 juillet 2004 relative aux effets légaux de certains partenariats
 - du Code du Travail
 - de la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État
 - de la loi modifiée du 26 mai 1954 réglant les pensions des fonctionnaires de l'État
 - de la loi modifiée du 24 décembre 1985 fixant le statut général des fonctionnaires communaux
 - de la loi modifiée du 7 août 1920 portant majoration des droits d'enregistrement, de timbre, de succession
 - de la loi modifiée du 27 décembre 1817 sur le droit de succession et
 - de la loi modifiée du 13 juin 1984 portant révision de certaines dispositions législatives régissant la perception des droits d'enregistrement, de succession et de timbre
 - *Rapport de la Commission juridique: Mme Christine Doerner*
 - *Discussion générale: M. Xavier Bettel, Mme Lydie Err (M. Fernand Kartheiser lui pose une question), M. Félix Braz, M. Jacques-Yves Henckes*
 - *M. François Biltgen, Ministre de la Justice (M. Fernand Kartheiser lui pose une question)*
 - *Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel*
- Question avec débat N°12 de M. Xavier Bettel au sujet du Service d'aide aux victimes d'infractions pénales
 - *M. Xavier Bettel - M. François Biltgen, Ministre de la Justice*
- 6105 - Projet de loi portant transposition de la directive 2007/2/CE du Parlement européen et du Conseil du 14 mars 2007 établissant une infrastructure d'information géographique dans la Communauté européenne (INSPIRE) en droit national
 - *Rapport de la Commission des Finances et du Budget: M. Gilles Roth*
 - *Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel*
- Heure d'actualité demandée par le groupe LSAP sur la mise en œuvre et l'évaluation de la loi du 21 septembre 2006 sur le bail à loyer et de la loi du 22 octobre 2008 concernant le pacte logement
 - *Exposé: Mme Vera Spautz*
 - *Débat: M. Marcel Oberweis, M. Eugène Berger, M. Henri Kox, M. Jacques-Yves Henckes*
 - *M. Marco Schank, Ministre du Logement*

Au banc du Gouvernement se trouvent: MM. Luc Frieden, François Biltgen, Claude Wiseler et Marco Schank, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.32 heures)

► **M. le Président.**- Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.**- Neen, Här President.

► **M. le Président.**- Da schéngt dat net de Fall ze sinn. Als éischte Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut de Mëtteg hu mer de Projet de loi 5904 iwwert d'Partenariat. Hei ass d'Riedezäit nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech bis elo ageschriwwen: den Här Bettel, d'Madame Err, den Här Braz an den Här Henckes. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, déi honorabel Madame Christine Doerner. Madame Doerner, Dir hutt d'Wuert.

1. 5904 - Projet de loi portant modification
- de la loi du 9 juillet 2004 relative aux effets légaux de certains partenariats
- du Code du Travail
- de la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État
- de la loi modifiée du 26 mai 1954 réglant les pensions des fonctionnaires de l'État
- de la loi modifiée du 24 décembre 1985 fixant le statut général des fonctionnaires communaux

- de la loi modifiée du 7 août 1920 portant majoration des droits d'enregistrement, de timbre, de succession
- de la loi modifiée du 27 décembre 1817 sur le droit de succession et
- de la loi modifiée du 13 juin 1984 portant révision de certaines dispositions législatives régissant la perception des droits d'enregistrement, de succession et de timbre

Rapport de la Commission juridique

► **Mme Christine Doerner (CSV), rapportrice.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, säit ronn sechs Joer elo gëtt sech och zu Lëtzebuerg gepacst. E Gesetz vum 9. Juli 2004 huet d'Rechtswirkunge vu bestëmmte Forme vu Liewenspartnerschaften organiséiert. Dësen Text huet zwar keng Plaz an eisem Code civil fonnt, ass awer an eise Sproochgebrauch opgeholl ginn ënnert der franséischer Expressioun Pacs.

Dës nei Institutioun betrëfft souwuel gläich- wéi verschiddegeschlechtlech Koppelen an ass e Kontrakt tëschent zwou Persounen, déi hiert gemeinsam Zesummeleewen organiséiere wëllen. Fir sech kënnen ze pacsen, muss ee vertragsfäeg, weder bestuet nach an engem anere Pacs sinn, net Famill weder an direkter nach a Säitelinn bis zum drëtte Grad ënnerenee sinn, an d'Koppel muss hire gemeinsame Wunnsätz zu Lëtzebuerg hunn.

D'Effete vum Pacs si puer materieller Aart...

► **M. le Président.**- Ech bieden lech nozelauschten! Et ass e wichtege Projet, deen d'Madame Doerner hei exposéiert.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme Christine Doerner (CSV), rapportrice.**- ...a vergläichbar mat e puer allgemenge Rechter a Flichte vum traditionelle Bestietnis wéi Wunnengsschutz, géigesäiteg materiell Hëllef an Ënnerstëtzung, solidaresch Haftung vun de gängege Käschte vum Stot. Do derniewent kënnen d'Partner nach zousätzlech an enger schréfftlecher Konventioun hir finanziell a Verméigensverhältnisser regelen. Wann et net anescht ofgemaach ass, bleift jiddweree vun der Koppel eleng Propriétaire vu senge Mobilien an Immobilië respektiv senge Revenuen, an dat am Sënn vun enger Gütertrennung.

Déi gepacste Koppele genéissen awer och wéi eng bestuete Koppel sozialrechtlech a fiskalesch Virdeeler.

De Pacs bleift awer eng eegestänneg vum Bestietnis ofgegrenzte Rechtskategorie an huet keen Afloss op d'Filiatioun an op d'Ierffolleg. Dat wëllt soen, wann ech wëll vu mengem gepacste Partner ierwen, muss e mech a säin Testament schreiwen. Wann ech awer da géif vun em ierwen, da profitéieren ech vun de Virdeeler vun der Ierfschaftssteuer wéi eng bestuete Koppel, wann ech dräi Joer viru sengem Doud kontinuéierlech mat em gepacst war.

Bis haut hu sech hei zu Lëtzebuerg iwwer 2.400 Koppele gepacst. Dovunner sinn 92% heterosexuell Koppelen an 8% gläichgestallte Koppelen. Vun all deene Koppelen hu sech der 153 erëm getrennt.

D'Regierung huet eng Bewäertung vum Pacs maache gelooss. De Bilan ass positiv, de Pacs ass beléift, e gëtt seriö geholl, an et gëtt sougutt wéi keng Gerichtskonflikter. Opgrond vun dëser Appréciatioun ginn elo via dëst Gesetz e puer sachlech onnéideg Ongläichheeten an Onsécherheeten opgehuewe respektiv verbessert, an zwar duerch Aféierung vun engem duebele Publizitéitsregime, d'Unerkennung vun auslännesche Partenariaten, Upasse vum Aarbechtsrecht, an och Gläichstellung vun auslännesche Partnerschaften par rapport zu den Ierfschafts- a Schenkungssteieren.

Mir kommen zum éischte Punkt. Hei gëtt en duebele Régime de publicité vun der Pacs-Deklaratioun agefouert. Déi aktuell Prozedur, esou wéi se haut üblech ass, besteet doran, dass déi zwou Parteien op der Gemeng eng Deklaratioun ënnerschreiwen. Den Officier d'état civil iwwerrecht de Partner eng Attestatioun vun hirer Deklaratioun a klasséiert eng Kopie chronologesch an e Classeur, wat keen offizielle Gemengeregister ass. An d'Original, dat schéckt en un de Parquet général, wou d'Pacs-Deklaratioun déposéiert bleift am Répertoire civil an an de Fichier vum Répertoire national alphabetesch ageschriwwen gëtt.

Dëse Projet, dee mir haut solle stëmmen, gesäit elo vir, dass den Officier d'état civil d'Pacs-Deklaratioun nach zousätzlech en marge vum Acte de naissance vun deenen zwou Partner mentionnéiert. De Conseil d'État huet Bedenken, dass dës Mentioun den Zivilstand vun de Partner kéint touchéieren. D'Kommissioun ass awer der Meinung, dass heimadder nëmmen d'Visibilitéit an d'Rechtssécherheet vum Pacs verbessert gëtt, an dem Mariage gëtt kee Recht geholl, och net duerch eng Hannerdier.

Dësen Enregistrement ännert näischt un der gesetzlecher Realitéit vum Partenariat. D'Ënnerscheeder tëschent engem traditionelle Bestietnis an dem Pacs bleiwe bestoen. Dës Publizitéit ass am Sënn vu méi Effizienz a manner Mëssbrauch, well dësen Double régime de publicité erlaabt elo enger Persoun, e Certificat de pacs op hirer Gemeng ze froen an net méi um Parquet général, deen domadder entlaascht

gëtt. An d'Administratioun wéi zum Beispill d'Sécurité sociale kënnen elo am RPNI mat Sécherheet feststellen, ob eng Persoun gepacst ass oder net. Selbstverständlech sinn den Zougrëff an den Zougank zu deenen Daten ënner strikten Dateschutzregele regléiert.

D'Mentioun um Acte de naissance enthält niewent dem Datum an der Gemeng, dat wëllt soen der Uertschaft, och d'Identitéit vu mengem Partner. D'Kommissioun hat sech hei d'Fro gestallt, ob dës Identitéit vum Partner eng Koppel kéint eventuell penaliséieren, wa se zum Beispill en Extrait de naissance an engem Land misste produzéieren, wou de Partenariat respektiv d'Homosexualitéit als en Delikt - wéi am Maghreb - oder als e Crime - wéi am Sudan oder a Saudi-Arabien - betruecht gëtt.

Fir hei kee Risiko anzegoen, wëllt de Justizminister an enger Circulaire un d'Zivilstandsbüroe preziséieren, dass niewent der Copie intégrale och en einfachen Extrait vum Acte de naissance ouni Mentioun vum Pacs ausgestallt ka ginn.

En zweete Punkt vum Projet preziséiert, dass tëschent deenen zwou Parteie selwer de Pacs direkt d'Wirkung entfaalt, dat wëllt soen solo consensus. Vis-à-vis vun Drëtten ass de Pacs nëmmen opposabel, wann en am Fichier national agedroen ass. De Conseil d'État par contre ass der Meinung, dës Mentioun um Acte de naissance wär den Ausgangspunkt vun der Drëttwiersamkeet. D'Kommissioun huet sech awer decidéiert, de Regierungstext unzehuelen, well déi Partner, déi am Ausland gepacst sinn a beim Parquet général eng Inscriptioun vun hirem Partenariat am Répertoire civil froen, keng Mentioun op hirem Acte de naissance ageschriwwen kréien. An och den RPNI vum Parquet général ka méi einfach vun der Administratioun consultéiert ginn.

De Wee eraus aus dem Pacs ass méi kuerz wéi am traditionelle Bestietnis. Duerch de Mariage oder duerch den Doud ass de Pacs automatesch opgeléist. Déi géigesäiteg oder déi eesäiteg Opléisungsdecisioun muss um Zivilstand gemellt ginn, an eng Mentioun um Dépacsage gëtt um Acte de naissance agedroen. Zwëscht de Parteien halen dann am Prinzip à la minute all Rechter a Flichten op, mä vis-à-vis vun deenen Drëtten eréischt mat der Androung vun der Opléisungserklärung um Répertoire civil.

Wat nach wichteg ze soen ass, dat ass, dass dëse Projet eng besonnesch Iwwergangsmoosnam fir d'Koppele vum ale System virgesäit. Si kënnen, wa se wëllen, hire Pacs während 24 Méint um État civil enregistriere loossen, mä si müssen awer net.

Dëse Projet gëtt awer och enger Koppel, déi sech am Ausland gepacst huet, d'Méiglechkeet, hiren auslännesche Partenariat hei zu Lëtzebuerg ze officialiséieren. An dat geschitt, andeems se eng Demande un de Parquet général stellen, fir an de Répertoire civil an an de Fichier anzeschreiwen. De Parquet kontrolléiert, dass déi normal Viraussetzungen, fir sech zu Lëtzebuerg kënnen ze pacsen, och am Ausland erfëllt gi sinn.

Well d'Rechtswirkunge vum Pacs vu Land zu Land verschidde sinn, huet dës Prozedur den Avantage, dass déi auslännesch Koppelen hirer nationaler Regelung ënnerworfen bleiwen a gläichzäiteg och vun de Lëtzebuerger Avantage kënnen profitéieren.

Mat der Aféierung vum Partenariatsgesetz 2004 hu mir national keng spezifesch Kollisiounsnorme geschafen. Nom gesamteuropäeschen Trend fällt also d'Unerkennung vun der Validitéit an den Effete vun auslännesche Partenariaten ënnert d'Gesetz vun deem Land, deem seng Autoritéit den initiale Pacs enregistriert huet, well haut gëtt ugeholl, dass de Partenariat sech

un d'Familljerecht, mindestens un d'Persounerecht rattachéiert a sech ëmmer méi distanzéiert vum pure kontraktuelle Modell.

A sengem Avis weist de Conseil d'État sech favorabel fir e System, deem d'Konditiounen vun der Unerkennung vu Partenariaten aus frieme Länner a sengen Effeten zu Lëtzebuerg regléiert, an huet iwwert dës international privatrechtlech Fro eng ganz Rei vun interessante Gedanken entwéckelt. Et gétt effektiv verschidde Methoden, fir d'Situatiounen mat Auslandsbezug ze regelen. Dat wesentlecht Instrument ass d'Kollisiounsrecht. Lëtzebuerg huet awer praktesch a kengem Domän national codifizéiert Kollisiounsrechtsregelen.

Eng aner Quell sinn déi internationale Konventionen. De Conseil d'État verweist op d'Convention de Munich vun 2007 sur la reconnaissance des partenariats enregistrés. Dës Konvention, ausgeschafft vun der Commission internationale d'état civil, ass bis haut eréischt vu Portugal ënnerschriwwen. Mir brauchen awer zwou Ratifikatiounen, fir dass se kann en vigueur trieden.

Mä niewent dësen internationale Konventionen duerf een net d'Harmonisationsaarbecht am europäesche Familljerecht vun der Europäescher Kommission vergiessen. An et ass eventuell domat ze rechnen, dass och an dëser Matière eng kohärent europäesch Regelung op internationalem Niveau kënnt. D'Kommission selwer ass der Meinung, dass déi an dësem Projet virgesinnen einfach Variant déi beschte Méiglechkeet ass, auslännesch Partner net ze benodeelegen hei zu Lëtzebuerg.

Här President, dëséi Projet huet awer och wichteg Répercussiounen op onst Aarbechtsrecht. Et geet hei ëm d'Gleichstellung vu gepacste Salariéen a Fonctionnaire mat hire bestuetene Kolleegen. Déi extraordinär Congé fir perséinlech Grënn, déi am Code du Travail virgesi sinn, gëllen och elo fir d'Salariéen, déi an engem Partenariat liewen. Si kënnen zum Beispill Congé kréien, wann e Kand gebuer oder bestuet gétt oder beim Doud vum Partner oder engem Familljematglied vum éischte Grad. Datselwecht soll fir d'Fonctionnaire gëllen. D'Regierung kann duerch dëst Gesetz, wat mir haut stëmmen sollen, via e Règlement grand-ducal dës Kategorie vu Congéen och de Fonctionnairen zougänglech maachen, déi am Partenariat liewen.

D'Partner vu Beamte kënnen och nach vun anere Mesurë profitéieren, wéi zum Beispill de männleche Fonctionnaire, dee Papp ginn ass, kann e Congé sans traitement oder fir Hallefzäitaarbecht huelen, an dëst eleng duerch de Fait, dass hie Papp ginn ass. De Statsrot huet bemierkt, dass dës Dispositioun wäit iwwert de Kader vun dësem Gesetzestext erausgeet, dass hei eng nei Philosophie am Domän vum Congé sans traitement respektiv fir Hallefzäitaarbecht geschafen ass. Dat wëllt soen, fir dëst Gesetz gëllt nëmmen de Fait, dass de Beamte Papp vum Kand ass. D'Relatioun zu sengem Conjoint spilt keng Roll méi.

Selbstverständlech sinn niewent dës Rechter och Obligatiounen ze observéieren. An zwar d'Obligatioun fir de Beamten, dem Minister vun der Fonctioun publique all professionell Aktivitéit vu sengem Partner matzedeelen, an dat, fir eventuell Interessenkonflikter ze évitéieren. Dës Rechter a Flichten adresséiere sech och un d'Gemengebeamten. D'Ausléise vun enger Procédure de manquement huet awer och zu dësem Projet gefouert. Dofir gesitt Der, de leschten Intitulé ass erweidert ginn am Sënn vun enger Ännerung vum Gesetz vun 1984 iwwer verschidden Dispositiounen, wat d'Droits de succession an d'Droits de donation ubelaangt.

Domadder kommen ech zum Schluss a wëll soen: Well eng Koppel haut d'Méiglechkeet huet, net nëmmen tëschent dem Bestietnis an dem fräien ongeschützten Zesummeliewen ze wielen, ass et wichteg, dës modern Form vun Zesummeliewen, déi eng komplementär awer keng rivali-

séierend Bezéiung zum Mariage ass, rechtlech korrekt ze schützen.

Mir kënnen dëséi Projet stëmmen. Ech ginn den Accord vu menger Fraktioun.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci der Madame Doerner. Als éischte Riedner ass den Här Xavier Bettel agedroen. Här Bettel, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Här President, Dir Dammen an Dir Härren, fir d'Éischt wëll ech der Madame Doerner Merci soe fir hire schrëftlechen a mündleche Rapport. Ech muss lech soen, dass och an der Kommission d'Diskussiounen iwwert dëséi Projet ganz interessant waren a mam Minister Biltgen mer zesumme gekuckt hunn, wéi een den Text kéint verbessern, wéi een e kéint amendéieren, a wéi eng Dispositiounen, wéi eng Répercussiounen e mat sech brénge géif. Ech hunn et wierklech eng ganz interessant Diskussioun fonnt.

Mir hu vill vun de Beamte geschwat, déi mam Pacs konfrontéiert sinn op deene verschiddene gerichtlechen Instanzen. Mir hu gekuckt, wéi d'Aarbecht ass, wéi d'Prozedur am Moment ass a wéi d'Prozedur an Zukunft wäert ausgesinn.

Här President, dat si positiv Punkten. An ech mengen, wann eppes positiv ass, soll een et och ervirhiewen.

Mä ech ka mech awer och erënneren 2004, wou ech als Spriecher vun der Demokratescher Partei hei op dësem Pult stoung, a wéi mer ënner enger Majoritéit DP/CSV e Projet de loi iwwert de Partenariat déposiert haten an hei diskutéiert hunn.

► **Une voix.**- Dat waren nach Zäiten!

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Ech ka mech erënneren, dass eng sozialistescher Partei, wou elo hire Parteipresident schwätzt, den Text net gestëmmt hat. Wat schued ass. Ech mengen, all Evolutioun soll ee stëmmen. An ech ka mech awer och erënneren un deenen aneren, un deenen heitege Koalitionspartner vun der Sozialistescher Aarbechterpartei; si hunn et ëmmer am Programm stoen, mä wann eppes gemaach ginn ass, wore se ni bereet matzemaachen. Dat ass op der lénker Säit de Fall gewiescht.

An op der rietser Säit muss ech awer soen, Här President, dass et net ëmmer agréabel war, mat verschiddene CSV-Deputéierten an der Commission juridique dësen Text ze analyséieren, wou ee gesot kritt huet: „Dat doten ass eppes just fir déi Schwul, dat doten ass just eppes fir d'Homosexueller, dat doten ass näischt, wat d'Heterosexueller...“ An hei am Plenum selwer, wou nach e gewëssenen Deputéierten aus dem Oste gesot huet: „Gott sei Dank geet et net méi wäit. Dat doten ass scho wäit genuch.“ Deen Här sëtzt net méi hei.

Här Clement, Dir woort et net. Dir kuckt scho ganz skeptesch, Dir woort et net. Et ass en aneren Deputéierten.

(Interruption)

Dir kënnt lech nach erënneren, wien et war, gesitt Der.

Firwat ech dat soen, Här President, dat ass, well ech lech d'Zuelen elo matginn iwwert de Pacs. De Pacs 2004 waren der 20; eelef Homosexueller, néng Heteroen. D'Leit hunn drop gewaart, vill homosexuell Koppele konnten endlech eng Unioun officialiséieren duerch de Pacs. 20 Stéck, wéi gesot, do wor et hallef an hallef.

2005 hate mer 45 Pacsen; 30 Heteroen, 15 Homosexueller. Dir gesitt do schon, dass d'Zuel vun den heterosexuelle Pacsen an d'Luucht gaangen ass. Ech schwätzen elo vun den Zuele vun der Stad Lëtzebuerg, pardon, net dass Der mengt, et wieren d'Zuelen insgesamt aus dem ganze Land, well déi kritt een net esou einfach. Dowéinst, fir déi vun der Stad Lëtzebuerg hat ech méi en einfache Kontakt, fir déi genau Zuelen all ze kréien.

2006, Här President, hate mer 42 Pacsen, dovunner 38 Heteroen a véier Homosexueller. 2007 hate mer 67 Pacsen, 60 Heteroen an aacht Homosexueller. 2008 hate mer 147 Pacsen, dovunner 132 Heteroen a 14 Homosexueller. 2009 hate mer 150 Pacsen, dat sinn 146 hetero a véier

homosexuell Koppelen. An 2010 bis den 8. Juli, wat jo wierklech da ganz rezent Zuele sinn, si mer scho bei 93 Pacsen, dovunner 85 hetero Koppelen an aacht homosexuell Koppelen. Dat heescht, vun deene 564 Pacsen, déi an der Gemeng Lëtzebuerg ënnerschriwwen gi si vun 2004 un, si 500 hetero Koppelen a 64 homosexuell Koppelen.

Wann een deemools gesot kritt huet, dat dote wor just eppes fir déi Homosexuell, muss ech lech soen, Här President: Déi aner Partei an der Majoritéit hat Onrecht. Et wor eng Demande do. Et wor e Besoin do. Et ass eng Realitéit, dass verschidde Leit net wëllen an d'Institutioun vun der Kierch a vum Mariage, mä déi einfach wëllen eng Unioun hunn ënner Persounen, Rechter ginn ee vis-à-vis vun deem aneren, ouni wëllen e Mariage anzegoen oder vis-à-vis vun där Institutioun, déi déi aner Partei verteidegt huet, wëllen awer Rechter kréien.

Dunn ass gesot ginn: „Jo, mä dann ass et ganz einfach, fir ze dénoncéieren. An dann: Wéi ass et mat de Scheedungen? D'Leit ginn da gepacst an dann hält dat net.“

Vun deene 564 Pacsen, Här President, sinn der 26 um Dag vun haut, déi dénoncéiert gi sinn. 26, dat si 5%. Ech sinn iwwerzeugt, dass, wann Der d'Zuele vun den Divorcé kuckt bei heterosexuelle Koppelen, da wiere mer frou - frou! -, wann nëmme 5% vun de Leit, déi bestuet gi virum Buergermeeschter an déi do d'Jo-Wuert tausche bei där anerer Institutioun, déi jo eng Partei hei verteidegt huet, och déiselwecht Zuel hätten. Déi wiere frou, wann nëmme 5% vun deene Leit, déi bestuet gi wieren, gescheet géife ginn.

(Interruptions)

5%! Jo, jo, 5%. Et sinn der 26 an et si 564, déi ënnerschriwwen gi sinn. Et si 26. Dat heescht, an där Zäit sinn nëmme 5% gescheet ginn. Ech kann lech soen, dass Der... An do ka jiddwereen a senger eegener Gemeng kucke goe bei de Mariagen, dass Der an deene fënnf Joer méi wéi 5% Scheedungen hutt wéi dat heiten.

(Interruption)

Ech kann lech just soen, dass mer vill Divorcen hunn no Hochzäiten, déi emol kee Joer gedauert hunn, Här Henckes. Et ass net all Hochzäit, déi 40 oder 50 Joer laang dauert.

Här President, also fir ze soen, dass dat deemools en „Mariage bis“ wier, muss ee soen „Neen“! Et ass einfach eng Méiglechkeet, déi een de Leit gétt, fir kënnen ee vis-à-vis vun deem anere Rechter ze ginn, Rechter ze hunn, an en Engagement vis-à-vis vum Célibat an tëschent dem Mariage, jo, dertëscht gëtt et de Pacs, an deen ass haut eng Realitéit.

An dësem Projet de loi, dee mer haut stëmmen, sinn e puer Amélioratiounen vis-à-vis vum Pacs. An déi, déi laang diskutéiert ginn ass, dat ass d'Aschreiwung am Fong vum Partenariat an de Gebuertschäiner. Dat heescht, dass et och eng Trace gétt op de Pabeieren. Firwat déi Diskussioun? Dunn ass gesot ginn, net dass een, dee sech dann „out“, am Fong offiziell „out“ - well en huet et jo dann och op sengem Pabeier stoen -, duerno ka Problemer kréien op der Aarbecht. Dat war eng Diskussioun, déi mer haten.

Do gétt et Gesetzter, selbstverständlech, Antidiskriminationsgesetzter, déi sollen do och da spille kënnen. Mä virun allem ass et och eng Demande vun deene Leit, fir dat kënnen ze kréien, an dat soll een dann och respektéieren. A wéi gesot, wann een doduerch, wéinst senger Orientation sexuelle, net géif eng Aarbecht kréien, gétt et selbstverständlech aner Gesetzter, déi hei dann de Patron géife bestrofen.

En anere Punkt, deen hei net gekläert gétt, Här President, an deen awer bei ganz ville Pacsen e Problem stellt, dat ass deen - deen d'Madame Doerner schonn abordéiert huet - vun de Successiounen. Ganz vill Leit, déi gepacst ginn... Do géif ech e waarmen Appel un de Minister maachen, dass en de Gemengen dat mécht: Et misst een eng Note maachen, wou een d'Leit informéiert, dass een net, wéi beim Mariage, automatesch eng Part vun engem Enfant naturel, also vun engem Kand géif kréien. Dat ass jo beim Mariage esou, wa

keen Testament do ass, kritt een awer eppes; beim Pacs kritt ee guer a glat näischt, wa keen Testament gemaach ginn ass.

Do si verschidde Leit, déi dat net wëssen, dass se mussen en Testament maachen, fir iwwerhaupt kënnen eng Part ze kréie beim Doud vun engem vun deenen zwee Gepacsten. An dowéinst wier et wierklech gutt, wann de Ministère och géif eng Note maachen, dat heescht, dass d'Leit géifen informéiert ginn, oder et misst een den Text änneren, andeem een dann dat géif änneren, oder op jiddwer Fall eng Note géif maachen, wou d'Leit informéiert wieren, dass dat de Fall ass, wa se e Pacs maachen, dass do net automatesch deen, dee Survivant wier, eppes zegutt huet.

Här President, Dir Dammen an Dir Härren, esou wéi ech et virdru gesot hunn, hei si vill Amélioratiounen dran, point de vue Sécherheet an och point de vue Rechter vis-à-vis vun de verschiddene Leit, déi e Pacs kënnen agoen. Mir ënnerstëtzen dat heiten. Mir wieren och ganz frou vum Minister ze wëssen... Well ech hunn nach gëschter en Artikel gelies vum Här Biltgen, wou e seet, dass am Dezember de Projet de loi iwwert de Mariage déposiert géif ginn. Dat hutt Der am „Quotidien“ gesot d'lescht Joer, Här Minister. Jo, et war d'lescht Joer, mä Dir hutt lech deemools engagéiert, Dir géift et am Dezember déposéieren.

Mir waarden nach ëmmer op de Projet de loi. U wat läit et, dass en net kann déposiert ginn? Ass et wierklech esou komplizéiert, fir e Projet de loi, entre parenthèses, ze „accouchéieren“ oder hei ze déposéieren - pardon fir d'Expressioun -, bei eis an der Chamber dee kënnen ze deposéieren, fir einfach d'Hochzäit kënnen opzemaachen? Well den Dag, wou d'Hochzäit op ass, si mer e Schratt weider gaang. An dann hunn d'Leit net weinst hirer Orientation sexuelle eng Limitatioun kritt vis-à-vis vun de Rechter, vis-à-vis vun den Engagementer, déi ee vis-à-vis vun deem anere wëllt huelen.

Här President, eis Fraktioun vun der Demokratescher Partei wäert dësen Text och stëmmen. Wéi gesot, mir si frou, dass déi Amélioratiounen kommen. Mir si frou, dass d'Sozialistescher Aarbechterpartei haut averstan ass, fir déi Amélioratiounen matzestëmmen. Mir hoffen op jiddwer Fall, dass se bereet sinn, well se jo beim urspringlechen Text net averstan waren, well se deemools dee jo net konnte matstëmmen, wat schued war, dass déi gréissten Oppositionspartei vun deemools net bereet war, an déi richtig Richtung ze goen.

Dat, wat awer haut déi gréissten Oppositionspartei hei an deem Haus wäert beweisen, dass et, och wann et Iddi sinn, déi vun aner Parteien hei deposiert gi sinn, wa se gutt sinn, een déi och soll ënnerstëtzen. Do huet déi eng oder déi aner Partei heiansdo méi Schwieeregkeeten, fir dat ze akzeptéieren. Mir hunn domadder kee Problem, Här President.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci dem Här Bettel. Als nächst Riednerin ass d'Madame Lydie Err agedroen. Madame Err, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Lydie Err (LSAP).**- Merci, Här President. Ier ech zum Projet selwer kommen, wollt ech vläicht just hei mengem Virriedner eng kleng Répétitioun vun der Argumentatioun liwweren, déi sech beim Hauptgesetz, wat haut amendéiert gétt, ofgespillt huet. Ech wëll e vläicht drun erënneren - anerer erënnere sech och vläicht drun -, dass d'Partenariatsgesetz, wat mer 2004 hei gestëmmt hunn, zrëckgeet op eng Proposition de loi vu mir iwwert d'Union civile, d'Union libre souguer. Einfach wuertméisseg en Ënnerscheid.

Déi Haaptferenz tëschent eiser Proposition an dem Projet, deen elo do war, ass eng objektiv justifiéiert. Si ass haut nach justifiéiert à tel point, dass, wa mer nach eng Kéier un deen Text hei ginn, wann de Mariage opgeet, mer ouni Zweifel op déi Ursachen, firwat mir dat Gesetz net gestëmmt hunn, mussen zrëckkommen. An déi Ursache ware folgend: Éischtens geet et net duer, fir d'Leit offiziell ze pacsen

oder wéi een et och ëmmer nennt, ouni iergendeppes an engem Gesetz virze-gesinn.

An Dir hutt et selwer gesot, Här Bettel - Dir kënnt lech also bei der eegener Nues huelen -: Am Gesetz steet näischt, wat mat Successiounen ze dinn huet. Wann d'Leit, déi sech pacsen, also keen Testament maa-chen, dann ierwe se null, och wa se mengen, wa se gepacst wieren an esou weider. Dat war eng vun den Ursaachen, firwat mir géint dat Gesetz gestëmmt hunn.

Zweetens ass an deem Gesetz eppes net dran, wat onbedéngt hätt missen dra-kommen a wat elo och nach net drakënt a wat bei enger nächster Reform muss passéieren, dat heescht: Wat fir ee Regime ass dann tëschent zwee Leit, déi gepacst hunn, wa se keen Notairesvertrag maa-chen? An Dir wësst et, Dir sidd sécherlech gutt placéiert, fir ze wëssen, dass déi meeschte Leit, wa se sech bestueden oder wa se pacsen, kee Contrat de mariage maa-chen, oder kee Contrat de pacs hei maa-chen.

A menger Proposition stoung net on-bedéngt dran, wat fir een Text sech géif uwenden oder wat fir ee Regime sech géif uwenden, wann d'Leit pacsen a si hu kee Kontrakt beim Notaire gemaach, mä et stoung eppes dran, wat och haut oder deemnächst nach néideg wier a praktesch, utile, dat heescht, wa Leit sech pacsen, musse se, fir gepacst ze ginn, e Constat d'huissier matbréngen iwwert d'Op-stellung vun deene Biens propres au moment du mariage. Well Dir wësst, an Dir sidd gutt placéiert, fir et ze wëssen, Här Virriedner, bei deene Problemer, déi bei der Opdeelung vun engem Haushalt kom-men dee Moment, wou d'Leit auserne-ginn, bestuet oder net bestuet, oder ge-pacst oder net gepacst, ass ëmmer ze beweisen, wat war mäint, wéi mer uge-faangen hunn zesummen ze liewen, a wat war däint.

An all déi Problemer, déi mer haut hu mat deem Gesetz hei, déi kommen doduerjer, aus deenen Ursaachen, déi ech lech elo erkläert hunn. A wat d'Ursaach war, firwat d'Sozialistesche Partei deen Text net ge-stëmmt huet, net well se...

(Interruption)

Bei der Hochzäit ass et net esou, Här Bettel, neen! Well, wann Der bei der Hoch-zäit kee Contrat de mariage hutt, dann hutt Der e Gesetz, wat seet, et gëtt eng Communauté aux acquêts, no deem d'Communauté...

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Ma Dir musst beweisen, wat Der hat.

► **Mme Lydie Err (LSAP).**- Ech schwätzen elo vum Regime. Natierlech muss ee beweisen, wat een hat. Mä wa mer wëssen, wou d'Schwiergkeete sinn, a mir maa-chen en neit Gesetz, dann hätt ee gradesou gutt kënne e bessert maa-chen. An déi Argumenter, déi ech lech elo op-zielen, sinn haut nach wichteg. A wann Dir esou objektiv wäert, wéi Der haut virgitt ze sinn, dann hätt Der deemools déi gutt Suggestioun vun de Sozialisten uge-holl. Mais mieux vaut tard que jamais!

Mir komme sécherlech nach drop zrëck, well dat, wat deemools eventuell nach ze vertrie-ede war - well et jo do keng Méig-lechkeet gouf, fir de Mariage, dat heescht fir déi Regimer iergendwou unzesiedelen, wou kee Mënsch wosst wou -, gëtt absolut abstrus, wa mer - wat den Här Justiz-minister dës Woch an der Commission juridique gesot huet - de Projet iwwert de Mariage homosexuel déposiert kréien. A wa mer effektiv déi zwou Méiglechkeeten hu fir Homosexueller a fir heterosexuell Koppelen, ass et evident, dass mer musse Kloecheit hunn, fir ze wëssen, wat pas-séiert, wann d'Leit kee Contrat hunn a si sinn entweder bestuet oder gepacst. Et ass also eng Problematik, déi et deemools gouf, déi haut nach net geléist ass an déi hoffentlech muer, wann de Rescht vun deenen Texter elo nokënnt, soll ugefaang ginn.

Zum Amendement vun haut an zum Thema selwer: Also kuerz dann, et ass scho bal alles gesot. Ech widderhuelen also dat vun der Madame Rapporterin, déi dat ganz korrekt gemaach huet, fir ze soen, dass deen Amendement hei ëm d'Uner-kennung vu Pacsen aus dem Ausland och

zu Lëtzebuerg geet. Menger Meenung no hu mer e kleng Problem mat deem, wat se gesot huet, well si huet am Fong gesot, et wieren Auslänner, déi am Ausland e Pacs gemaach hunn an déi op Lëtzebuerg kom-men.

Mä et ass net nëmme dat a mengen Aen. A mengen Ae geet et och ëm Lëtze-buerger, déi bis elo kee Pacs, bis 2004, konnten zu Lëtzebuerg maa-chen, déi awer eventuell een am Ausland konnte maa-chen. Déi si selbstverständlech concer-néiert mat där Iwwerschreiwung hei, wéi d'Auslänner, déi op Lëtzebuerg kommen.

Mä zu der Saach selwer ass et och um Fong vläicht wichteg, fir ze kucken: Wat sinn d'Differenzen an de Konditiounen fir e Pacs oder fir e Mariage? Déi Haaptsaache sinn d'selwecht. Éischtens muss een d'Capacitéit hunn, zweetens d'äerf een net bestuet sinn oder mat engem anere ge-pacst hunn, an et d'äerf een net Famill si mat deemjéinegen, wou ee sech bestuet oder wou ee pacst.

D'Differenz beim Pacs ass déi, Här Minister - an och dat muss eng Kéier retouchéiert ginn -, dass beim Pacs steet, de Partner misst eng Résidence légale sur le territoire luxembourgeois hunn. Déi Konditioun...

(Interruption)

...commune, jo. Mä déi Konditioun, déi gëtt et net beim Mariage. An dat bleift also, och wa mer de Mariage elo géifen aféieren deemnächst, dann nach eng Diskriminatioun, an dat kann net sinn! Wa mer elo ufänken, eis Texter ze verbesseren, mengen ech, musse mer all Aspekter kucken.

D'Inscriptioun muss, fir date certaine ze kréien, an de Répertoire civil ageschriwwen ginn, deen um Parquet général ass, a fir d'Opposabilitéit un déi Drëtt muss en och ageschriwwen ginn um État civil, aus Ur-saachen, déi d'Rapporterin erkläert huet, well et méi einfach ass fir d'Leit, fir op d'Gemeng ze goen, en Extrait vun hirem Acte de naissance ze froen, wéi op de Parquet général ze goen, fir en Extrait aus deem Regëster ze froen.

Allerdéngs muss ee sech froen, muss ee sech mam Statsrot d'ailleurs d'Fro stellen, wat dat eventuell kann an de Käpp vun de Leit och fir Konsequenzen hunn, wat hire Statut ubelaangt. Et bleift jo, dass d'Kanner, déi vu Leit op d'Welt kommen, déi gepacst sinn, nach ëmmer de Status vun engem Enfant naturel hunn, och wann dat Kand am Acte d'état civil steet, och wann et am Acte de naissance steet. Also déi Saachen do, mengen ech, wieren der-wäert, net nëmme gekläert ze ginn, mä och d'Leit dobaussen ze informéieren, fir dass op esou wichtege Froen, déi mam Statut vun de Leit a vun hire Kanner ze dinn hunn, keng Ongereimtheeten op-kommen.

Interessant ass, dass Iwwergangs...

(Interruption)

Jo, ech héieren och ganz schlecht hei.

► **M. le Président.**- Ech géif lech bieden, e bësselche méi attentivement no-zelauschten!

► **Mme Lydie Err (LSAP).**- Ech wollt lech och soen, dass dat, wat drasteet, dass an deenen nächsten... während zwee Joer no der Entrée en vigueur vun dësem Gesetz, deen Délai ass, wou d'Leit, déi Pacsen aus dem Ausland hunn, de Pacs kënne zu Lëtzebuerg iwwerschreiwen.

Wa mer dovunner ausginn, dass spéitstens den 1. November dat Gesetz hei en vi-gueur trëtt - nom leschten Artikel steet dran: „le premier jour du troisième mois“, also 1. Oktober, 1. November - zwee Joer duerno, 2012, wann dat de Schlussdatum ass an do näischt méi méiglech ass, mengen ech, Här Minister, misste mer och - vläicht net direkt elo -, mä wann dat heiten, wann de Complément zu dësem Gesetz nokënnt, wierklech eng Broschür an Informatiounsmaterial ausdeelen, fir de Gemengen, déi jo vill mat deene Froen do concernéiert sinn, all Informatiounen kënne ze ginn, déi d'Leit da brauchen.

Wat ass iwwregens - ech hu mer de Kapp driwwer zerbrach, e bësselche spéit, soss hätt ech lech an der Sëtzung gefrot: Firwat ass deen Délai vun deenen zwee Joer age-fouert ginn? Well eigentlech wësse mer ganz genau, dass et keng Horde si vu Leit,

déi an där Situatioun sinn. A wa mer als Iwwergangsléisung, beispillsweis beim Numm vun de Kanner vu bestuetene Leit, en Délai agesat hunn, fir Rou am Stot an am Ordre public ze behalen, gesinn ech eigentlech deen Délai hei net an, à moins dass Dir mer erkläert, dass et eng prak-tesch Ursaach gëtt, aus där eraus dat nout-wendeg wier.

Ech hunn lech elo uganks, Kolleeginnen a Kolleegen, gesot, wat déi Konditiounen si fir ze pacsen a fir sech ze bestueden. Et wier vläicht och interessant ze kucken: Wat sinn d'Differenzen de Moment tëschent engem Pacs an engem Mariage? A wat fir eng vun deenen Differenzen si legitim a wat fir eng missten eventuell iwwerducht ginn, wann de Mariage homosexuel agefouert gëtt?

D'Differenzen sinn an deenen zwee... Eng Differenz ass zum Beispill déi éischt, déi ech scho gesot hunn: Eng Résidence légale au Luxembourg muss een hunn, wann ee wëllt pacsen. Mä déi brauch een net, wann ee sech wëllt bestueden. Ech erënnere un déi traureg Geschicht hei zu Lëtzebuerg, déi ëmmer méi grouss Ausmoossen unhëlt, dass ganz vill Leit, déi hei liewen, sech Fraen op Katalog aus dem Ausland be-stellen a se da bestueden, an dass, wa se dofir erakommen...

(Interruption)

Wann ech gelift?

► **Une voix.**- Männer ginn och eraus-gesicht.

► **Mme Lydie Err (LSAP).**- D'accord, mä an deenen zwee Fäll... Also, mir sinn nëmme där enger Fäll bekannt. Mä d'Problematik ass déiselwecht.

(Interruptions)

Dass et dann evident ass, dass déi Leit, wa se agefouert ginn, souzoe wéi Wueren, fir bestuet ze ginn, da kréien déi am Fong hir Openthaltsgenehmigung duerch de Mariage, während Leit, déi virdrun zum Beispill zesummegeliift hunn an déi sech zu Lëtzebuerg wëlle pacsen, well se sech do etabléieren, mussen, fir sech ze pacsen, en Titre légal de séjour hunn. Dat ass en Ënnerscheid, dee sech mat näischt justi-fiéiert, deen eng Diskriminatioun due-stellt, a wou mer geklaakt ginn déi éischte Kéier, wou de Problem sech stellt. Ech denken also, dass mer misste kucken, fir dat an engem nächste Stadium ze ver-besseren.

Mir hunn als Differenz och nach, dass et vill méi einfach ass bei engem Pacs, de Pacs opzeléise wéi bei engem Divorce, och dann, wann d'Divorce-Reform ënnerwee ass a wahrscheinlech den Divorce doduer-ger massiv vereinfacht gëtt. Et wäert awer och dann nach esou bleiwen, dass et méi einfach ass, e Pacs opzehalen, wéi sech ze scheeden. An och do kann ee sech froen: Mussen déi Hürden déiselwecht sinn? Ass dat richtig, dass Ënnerscheider sinn oder net? Ech reservéiere mer déi Fro, well mer hu se net gemeinsam diskutéiert fir de Moment nach.

Drëttens - an ech hunn déi ugeschwat als Äntwert op dem Här Bettel seng Fro, firwat d'Sozialiste sech enthalten hunn -: Mir hu beim Mariage eng Léisung am Gesetz, déi seet, wéi opgedeelt gëtt beim Divorce, wann d'Leit auserneeginn, wa se kee Contrat de mariage hunn. Mir hunn hei kee Regime virgesinn. Logesch wier et, wann een d'Communauté aux acquêts huet beim Mariage, dass een hei géif d'Séparation de biens an d'Gesetz schreiwe beim Pacs, an dass een och dat géif iwwer-huelen, wat ech déi leschte Kéier scho vir-geschloen hunn, dass a béide Fäll soll eng Opstellung gemaach ginn, wann d'Leit sech bestueden, wat hir Biens propres waren am moment du mariage. Well, wéinst Bewäisschwiergkeeten ass et no enger Zäitche relativ schwéier, och wéinst de Methoden, wéi déi Saache musse bewise ginn.

An dee véierten Ënnerscheid tëschent dem Pacs an dem Mariage ass a bleift sécherlech och nach d'Adoptioun, wou och also nach eng Diskriminatioun bestoe bleift, wann d'Gesetz kënnt.

Wat fir eng mer elo vun deenen Diskrimi-natiounen kënne beim Mariage-Gesetz, wat soll deemnächst kommen, aus der Welt schafen, dat gesi mer nach. Jiddefalls wiere mer gutt beroden, keng ze behalen. Déi géifen ze vill an d'Ae stiechen, well mir hu

laang genuch gebraucht, fir dat heiten, fir déi Saachen hei zesammenzekréien.

D'Zesummeliewe vu Partner, gläich- oder net gläichgeschlechtlech, ka véier Formen hunn. De Mariage, dee gëtt et iwwerall. De Pacs, deen et an e puer Länner gëtt. Eng Cohabitation enregistrée, wéi et se a Frankräich gëtt, mä awer och eng Cohabi-tation non enregistrée, déi heiansdo a ver-schiddene Länner gewëssen Effeten huet, wat zum Beispill e Bail ubelaangt, wat zum Beispill d'Sécurité sociale ubelaangt, etc.

Mir hunn an der Europäescher Unioun e puer Länner nëmme, déi de Mariage hunn, net nëmme fir hetero mä och fir homosexuell Koppelen. Mir hunn zu Lëtze-buerg zënter 2004 de Pacs. A Lëtze-buerg wëllt jo och deemnächst de Mariage vu gläichgeschlechtliche Koppelen aféie-ren. Dese Projet soll dës Woch an der Regierung virgestallt ginn, a mir ginn also dovunner aus, dass dat, wat de Justiz-minister gesot huet, dass fir de Summer dee Projet géif hei kommen, dass dat esou wäert sinn, an dass mer da kënne ufänken dorobber ze schaffen.

Firwat maache mer deen Amendement haut a firwat maache mer en isoléiert esou schnell? Éischtens, well mer am Regie-rungsprogramm stoen hunn, mir géifen eng Appréciatioun vun eise Gesetz vun 2004 maa-chen. An zweetens, well mer eng Procédure en manquement vun der Europäescher Kommissioun hunn, well mer ebe bis elo net déi Pacsen, déi am Ausland ofgeschlossen gi sinn, zu Lëtzebuerg unerkennen. Duerfir ass dat, wat mer hei maa-chen, sécherlech um Fong absolut an der Rei.

Et gëtt e puer Méiglechkeeten, et wieren aner Méiglechkeete ginn, et géif eng vill besser ginn - déi awer de Moment nach net méiglech ass, well den Droit civil nach net eng Compétence commune ass -, wa jiddwereen op deenen haapt Zivilstands-froen aus der Europäescher Unioun ähn-lech Gesetzgebungen hätt. Dovunner si mer meilewäit ewech, an ech denken, dat dauert och nach ganz, ganz laang, bis den Ënnerscheid méi kleng gëtt.

Dänemark ass en aner Beispill, dat pro-béiert mat deene verschiddene Partner-länner Accorden ze maache fir géigesäiteg Unerkennunge vun Zivilverträgen. Oder et gëtt eben de Wee, dass een hei iwwer Gesetz upasst, wat ee mat am Ausland ofgeschlossene Kontrakter mécht. Eigent-lech ass et kloer, also och un deem Punkt näischt auszesetzen. An duerch dëst Gesetz ass et esou, dass en auslännescht Part-e-nariat ipso facto zu Lëtzebuerg déiselwecht Effete kritt, wéi wann et e Lëtzeburger Pacs wier. Dat ass fir d'Leit a mengen Ae positiv, an duerfir hunn ech och kee Pro-blem domat.

Firwat ass et positiv? Well d'Effeten zu Lëtzebuerg relativ wäit gi par rapport zu Pacsen am Ausland. Firwat? Well deem-ools, 2004, gesot ginn ass: Dat doten, bis hierher und nicht weiter. Dat do ass et, an derbäi kënnt näischt méi. Duerfir pro-béiere mer hei, esou wäit wéi méiglech, do Saachen unzepassen.

Juristes awer froen ech mech, ob et eng normal Saach ass, dass e Kontrakt, deen am Ausland ofgeschlossen ginn ass, zwar wuel an deem Land, wou en ofgeschloss ginn ass, d'Effete behält, déi e vun Ufank un hat, während wann d'Leit op eng aner Plaz ginn, hire Pacs transcrivéieren, doduerjer op eemol Konsequenzen un hire Kontrakt kréien, déi si net konnten ofge-sinn dee Moment, wéi si e gemaach hunn. A si hunn am Fong een eenzegt Dokument mat zwou Zorten Effeten, jee nodeem vum Land, wou et invoquéiert gëtt. Dat ass esou eppes, wéi wann ee kënnt...

Et ass e bëssche wéi an engem Restaurant, à la carte: Jee nodeem, wat fir eng Dispo-sitioun favorabel a wat fir engem Land ass fir deen een oder deen aneren, kann deen da säi Problem hei oder do invoquéieren. Ech weess net, ob dat juristesch dat Rengst war, wat mer konnte maa-chen. Offensicht-lech schéngt et esou, dass mer eppes gemaach hunn, vun deem d'Leit alleguerte kënne profitéieren, well eis Dispositiounen

an der Regel méi favorabel sinn, wéi dat de Fall ass mat Regelen iwwert déiselwecht Sujeten am Ausland.

Et bleiwen e puer Problemer. Et bleiwen also ausser deem Problem hei e puer Saachen, e puer Froen op. Zweetens bleift d'Fro op: Wat maache mer zu Lëtzebuerg mat der Reconnaissance vun engem Mariage vu gläichgeschlechtliche Koppelen, soulaang wéi mer selwer nach keen hunn? Et ass eng Fro, déi hei net touchéiert ass, déi sech an der Praxis awer och stellt. An: Wat maache mer mat Länner wéi Dänemark, déi e Pacs hunn, mä déi e Pacs hunn nëmme fir Homosexueller an déi natierlech e Pacs fir heterosexuell Koppele sech net kënnen virstellen?

All déi Divergenzen, déi mer an deene Länner hunn, déi sinn also schwierig. Fir nach eent dropzeleeën, en anert Beispill, kann ech lech soen, dass et a Spuenien nëmmen de Mariage fir gläichgeschlechtliche Koppele gëtt, a kee Partenariat. Wat maache mer dann elo, wann eng spuenesch Koppel, eng gläichgeschlechtliche spuenesch Koppel op Lëtzebuerg kënnt a si hätt gären hire Mariage transcribéiert, geet dat oder net? Invoquéiere mer do en Ordre public oder net? Och dat ass eng Fro, déi mer an där nächster Reform, déi uschléissend soll kommen, misste klären.

Interessant ass eppes, wat de 24. Juni an deem Kontext zu Stroossbuerg geschitt ass: Et ass en Uerteelgespräch ginn op der Cour européenne des droits de l'Homme an enger Affär vun Eisträich, Schalk a Kopf. Do ass constatéiert ginn, dass et a kee Konsensus gëtt, och an de Länner vum Europarat - natierlech nach méi..., oder nach manner an de Länner vum Europarat wéi an der Union -, iwwert déi Fro vum Mariage homosexuel, an den Arrêt, dee seet: «L'arrêt relève que si la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne, plus récente que la Convention du Conseil de l'Europe, consacre le droit de se marier sans mentionner le sexe des contractants, elle laisse à chaque État membre le soin de décider si, dans son ordre juridique, le mariage homosexuel doit être permis.»

Dat ass also ganz kloer, fir ze soen, dass et keng Kompetenz, keng communautär Kompetenz an dëser Saach gëtt, dass d'Länner müssen eenzel hir Législatiounen adoptéieren. D'Cour kënnt dann zur Konklusioun: «...que le concubinage...» - oder fir eis de Partenariat - «...dont bénéficient les homosexuels, comme le partenariat au Grand-Duché, peut net pas inclure les mêmes droits que le mariage.» Ça va de soi. Et sinn zwou verschidden Zorte Kontrakter. Et kënnen also aner Droits et obligations hannendrunhänken, an d'Cour constatéiert dann och nach...

► **M. le Président.**- Madame Err, erlaabt Der, datt den Här Kartheiser lech eng Fro stellt?

► **Mme Lydie Err (LSAP).**- Wann ech mäi Saz fäerdeg hunn, well ech si beim leschte Saz.

► **M. le Président.**- Et ass gutt, da maacht Äre Saz fäerdeg.

► **Mme Lydie Err (LSAP).**- Elle constate de surcoût que «...si un consensus européen se fait jour quant à la reconnaissance des couples de même sexe, celle-ci n'est pas encore prévue dans une majorité des États.» Dat ass d'Citatioun.

Da wëll ech ganz ofschléissend hei bemerken, dass dräi Riichter u siwen, déi an dëser Affär gesiess hunn - do eise Lëtzebuerger Riichter, den Här Dean Spielmann -, eng Opinion dissidente ausgedréckt hunn iwwert dëse leschte Punkt, déi seet, dass «...l'absence de tout statut légal pour les couples homosexuels relève d'une discrimination vis-à-vis du droit au respect de la vie privée et familiale.»

Ech mengen, mir kënnen eis also domadder félicitéiere fir déi Démarchen, déi mer zu Stroossbuerg am Numm vu Lëtzebuerg maachen, och fir déi Initiativen, déi hei kommen, an ofschléissend bréngen ech den Accord vu menger Fraktioun zu deemem Projet.

► **M. le Président.**- Jo, Madame, kann den Här Kartheiser lech nach seng Fro stellen?

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Jo, Merci, Här President. Ech wollt der Madame Err eng Fro stellen iwwert d'Interpretatioun vun deem Uerteel, wat an der internationaler Press ganz staark kommentéiert ginn ass. Vill Journalisten hunn déi Meenung ausgedréckt, datt dat Uerteel vu Stroossbuerg beweist, datt de Faktum, datt ee keng homosexuell Bestietneser zouléisst, keng Diskriminatioun duerstellt. Ech mengen, dat wär eng wichteg Fro, ob d'Madame Err sech och där Interpretatioun géif uschléissen oder net a firwat net, firwat se dat dann net géif esou gesinn.

Merci.

► **Mme Lydie Err (LSAP).**- Ech hunn - mengen ech - dat uklänge gelooss, wat hei gesprach ginn ass: «...laisse à chaque État membre le soin de décider si, dans son ordre juridique, le mariage homosexuel doit être permis.» D'Majoritéit vun der Cour huet also gesot, et gëtt näischt esou eppes an der Europäescher Mënschenrechtskonventioun, och net an der Charte des droits fondamentaux, wéi e Recht, sech bestuede mussen ze kënnen an engem Land, souguer net mat der Charte, wou keng Différence de sexes am Artikel drasteet. Et bleift, dass et en Droit gëtt, en Droit au respect de la vie privée et familiale.

Aus deem kann ee schléissen, dass et zwar kee Recht gëtt, fir e Mariage müssen ze instituéieren, mä et schéngt - an dat ass vun dräi vu siwe Riichter, déi do gesiess hunn, hir Meenung -, dass all Land - a mir si jo am Fong do net méi direkt concernéiert - muss eng Méiglechkeet virgesi fir Leit, déi gläichgeschlechtlich wëllen zesummeliewen, fir hir Union ze officialiséieren, och dann, wa kee Recht kann deduzéiert ginn, fir de Mariage anzeféieren.

(*Interruption*)

► **M. le Président.**- Jo, gutt. Merci der Madame Err. Als nächste Riedner ass den Här Félix Braz agedroen. Här Braz, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Félix Braz (déi gréng).**- Merci, Här President. Ech géif gären am Numm vun der grénger Fraktioun fir d'Éischt der Madame Doerner Merci soe fir hire professionelle Rapport, dee se gemaach huet, deen och ganz komplett war.

Ech wëll och kuerz zrëckkommen op dat Gesetz, wat mer haut ofänneren a senger Mouture vun 2004. Deemools waren et jo och - wéi esou oft, wann et ëm Themaen geet, déi mat Minoritéiten ze dinn hunn - zum Deel méi hefteg Diskussiounen. Dat ass leider oft esou, wann et ëm d'Rechter vu Minoritéiten geet. Mir sinn der Meenung, dass déi Minoritéiten hir Rechter hunn, per se hunn!

Leider muss och eng Majoritéit bereet sinn, hinnen déi Rechter formal zouzegeetoen. Et ass eppes, wat een oft rose mécht, well déi Situatioun, an där déi Leit sinn, déi Hëlleflosegkeet, an där se sech oft erëmfannen, féiert oft zu berechtigter Roserei doriwwer, wat alles iwwer se gesot a geduecht gëtt, well se sech net wierklech kënnen wieren, well se eben eng Minoritéit duerstellen. Oft sinn an där Diskussioun och Fantasme mat dran. Den Här Bettel huet schonn en Deel virdrun opgeléicht. Ech brauch dat dann net och nach eng Kéier ze maachen.

Mir Gréng sinn der Meenung - dat hu mer och scho bei aneren Diskussiounen gesot -, dass Famill do ass, wou Famill stattfënnt, an dass et net enger Majoritéit an der Gesellschaft zousteet, doriwwer ze diskutéieren an - virun allem - ze decidéieren, wat Famill ass. Mir sinn der Meenung, dass déi Zellen, déi sech an eiser Gesellschaft bilden, déi familiär Zellen, dass déi legitim si vun deem Dag un, wou se constituéiert sinn, ob se eng legal Sanktioun hunn oder net.

Et ass deene Leit hiert gutt Recht, op hir Aart a Weis hiert Gléck ze fannen, ouni sech müssen ofschätzeg Bemierkungen doriwwer gefalen ze loossen oder - nach schlimmer - dat, wat Verschiddener als Argumenter ugesinn, als richtig Argumenter, fir deene Leit hir Rechter ze déniéieren. Dat si keng richtig Argumenter,

dat ass einfach en Déni vun deene Persounen, dat ass e Mangel u Respekt vis-à-vis vun deene Persounen an dat ass leider an enger Rei vun Diskussiounen nach ëmmer net ofgeschloss.

Mir si jo och mat deem Gesetz nach net duerch alles dat erduerch un Diskussiounen, wat deen Dossier do hiergëtt. Deemools war och ganz vill driwwer geschwat ginn, dass de Pacs nëmmen eppes wier fir gläichgeschlechtlich Koppelen. Fakt ass - an d'Madame Doerner huet déi Zuele genannt, déi sinn an der nationaler Moyenne nach e bësse méi déif wéi déi Zuelen, déi den Här Bettel fir d'Stad Lëtzebuerg genannt huet, d'Madame Doerner huet se genannt -, et sinn 2.400 Union-civile mat ronn 92%, also nëmmen aacht Prozent an der nationaler Moyenne, wou et wierklech gläichgeschlechtlich Koppele sinn.

Dat heescht, dass de Pacs och engem Besoin entsprécht bei den heterosexuelle Koppelen, well d'Institutioun vum Mariage ass op där enger Säit nach ëmmer lieweg, well nach ëmmer vill Leit sech bestueden, mä si funktionéiert net méi, wéi déi Generatiounen virun eis dat kannt hunn, well all zweete Mariage och scheitert. Offensichtlech ass et och e Besoin fir déi Leit, fir déi heterosexuell Koppelen, fir virum Mariage och schonn eng aner Form vu Partnerschaft anzegoen. Et ass also mat Sécherheet kloer, dass de Pacs net nëmmen do war fir gläichgeschlechtlich Koppelen.

Et kann een och soen, dass de Pacs vläicht ganz einfach net all d'Erwaardungen vun de gläichgeschlechtliche Koppelen erfëllt huet. De Pacs an där Form, wéi mer en zënter 2004 kennen, huet och offensichtlech net all déi Leit iwwerzeegt, dass dat wierklech dat Angebot fir se wier, vun deem se laang vläicht gedreemt hunn oder sech erhofft hunn, dass et kéim.

De Pacs ass also mat Sécherheet an der Versioun vun 2004 net dat lescht Wuert, wat doriwwer ze soe wier. D'Debatt ass jo och net eriwuer iwwert den Émgank an eiser Gesellschaft mat gläichgeschlechtliche Koppelen: well dëst Gesetz haut diskutéiert gëtt, well dëst Gesetz och nach eng Kéier wäert an deenen nächste Joren amendéiert ginn - d'Madame Err huet déi Dier och schonn opgestouss, a mir si mat hir do d'accord, dass déi Diskussioun muss weidergoen -, mä och well mer an dëser Legislatur och nach aner Diskussiounen wäerte kréie ronderëm de Mariage homosexuel, wou mer als Chamber ongedëlleg drop waarden, dass d'Regierung en Text déposéiert. Wou mer och ongedëlleg als Chamber - mengen ech, oder zumindest mir als gréng Fraktioun - drop waarden: dass sech mat der Fro vum Recht vu Kanner op Adoptioun, och duerch gläichgeschlechtlich Koppelen, befaasst gëtt, dass och déi Diskussioun also hei an d'Chamber kënnt.

Déi Debatten, mengen ech, wäerten erëm eng Kéier wichteg Rendez-vous sinn an deem, wat als Resultat bei där Debatt erauskënnt, awer och an der Aart a Weis, wéi mer déi Debatte wäerte féieren, well mer hunn an de leschten 20 Joer an der Chamber munnechmol iwwer Saachen diskutéiert, déi mat gläichgeschlechtlichen homosexuelle Koppelen ze dinn hunn. Wann een dat e bëssen nobliedere geet an der Vergaangenheet, da gesäit een, dass d'Aart a Weis, wéi diskutéiert gëtt, och eng Entwécklung kannt huet an dass eng bestëmmte Form vu Verbalgewalt, déi virun 20 Joer nach konnt gebraucht ginn, op dëser Tribün haut hoffentlich och net méi an där Form sech wäert widderhuelen.

D'Kolleege vun LSAP an DP hu virdrun e bëssen een deen anere wëlle stëppelen, wien da wéini wéi ofgestëmmt huet a Saache verteidegt huet, déi vläicht net esou optimal wieren. Mir als gréng Fraktioun wëllen de Kolleege vun der LSAP an DP soen, dass mer eis net sollten ënner eis zerkrichen op deenen dote Froen. Mir wësse jo, dass an de Froen vun der Gesellschaftspolitik d'Gesellschaft schonn oft méi wäit ass wéi d'Politik: Dobaussé fënnt d'Realitéit statt, wou mir eis als Politik heiansdo schwéierdinn, dat och an Texter ze consacréieren.

Heiansdo huet een d'Gefill, dass d'Politik bei gesellschaftspolitesche Froen e Krich hannendra wier. Wann ech kucken, wéi an

de leschte Joren op anere wichtege gesellschaftspolitesche Froen awer Majoritéiten och am Parlament konnte fonnt ginn, da mengen ech, léif Kolleege vun DP an LSAP, wier et besser, mir géifen eis net ënner eis géigesäiteg Virwërf maachen, mä mir géifen déi Majoritéit, déi et op gesellschaftspolitesche Froen och am Parlament gëtt, och an Zukunft méi oft zum Ausdrock komme loossen.

Mir hunn dat gemaach an der viregter Mandatsperiod. Kommt, mir loossen eis vu kengem verbidde, hei an der Chamber grad op esou Froen eis Meenung ze soen! Ech mengen, dass d'Gesellschaft dobaussé méi prett ass wéi grouss Deeler vun der Politik. Mir hunn et scho fäerdeg bruecht an der Vergaangenheet. Kommt, mir maachen dat och an Zukunft! Et gëtt heibanne Majoritéit op esou Froen an d'Minoritéit op dëse Froe misst dat och kënnen akzeptéieren, och wann et hir schwéiergefall ass.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Félix Braz (déi gréng).**- D'Diskussioun wäerten och weiderlafen, well mer eis jo och am Kader vum Pacs-Gesetz iergendwann eng Kéier mat deene Froen - an déi si schonn ugeschnidde ginn - vu Filiatioun a vun Ierfschaft wäerte musse beschäftegen. De Statsrot huet a sengem Avis eng Fro opgeworf an huet gesot: „Si mer net awer iwwert den Émwee vun där Reform vum Pacs-Gesetz amgaangen, e Paradigmewissel virzehuelen?“ Dat, wat bis elo nëmme kontraktuell war, e Vertrag tëschent zwee erwuessene Leit, ass amgaangen eriwuerzerutschen - mat deenen Ännerungen, déi mer haut virhuelen - zu enger Form vu Statut fir déi dote Leit. Et ass net méi just kontraktuell, mä et kritt - méi wéi nëmmen op de Borden - d'Formen, d'Konture vun engem neie Statut.

Mir mengen, dass de Statsrot déi Fro zu Recht opwerft, well mer mengen, dass d'Äntwert op déi Fro do och jo ass. Mir sinn effektiv amgaangen, dat, wat 2004 nach net duerchgesetzt war, elo mat klenger Schrëtt a mat e bësse méi Zäit awer nozehuelen. Déi, déi deemools sech dergéint gewiert hunn, louche falsch, fänken un, dat lues a lues an deelweis anzegesinn. Mir sinn effektiv amgaangen - de Statsrot huet ganz Recht - eriwuerzegoe vun enger reng kontraktueller Form vu Liaison op eng nei Form vu Statut, och wann dee Statut nach net komplett mat Sënn ausgefëllt ass.

Zu där Fro vun der Iwwergangszäit, vun de 24 Méint, fir déi bestehend Kontrakter nach ze enregistriéieren, do wäre mir der Meenung, dass d'Regierung déi Leit, déi betraff sinn - dat sinn der jo net esou vill - ganz einfach kéint uschreiwen. Mir hunn déi Donnée jo, déi si bekannt. Et geet ëm 2.400 Pacsen, méi net. Mir hunn déi Donnéeën am Répertoire général. Et dierft also dee mannsten Opwand sinn an déi gréissten Effikassitéit hunn, wann no der Promulgatioun vum Gesetz ganz einfach d'Gesetz oder d'Publikatioun am Mémorial vum Gesetz..., wann den zoustännige Ministère déi Leit géif uschreiwen a se ganz einfach an engem kuerzen Brëif heirobber géif opmierksam maachen.

Dat brauche mer net a ville Matièreen ze maachen. Hei gëtt et eigentlech kee valabele Grond, fir net de Leit déi doten Informatioun zouustellen. Mir hunn alles, wat mer müssen hunn, fir dat a relativ kuerzer Zäit ze maachen.

Dat gesot, Här President, bréngt déi gréng Fraktioun och d'Zoustëmmung zu deemem Gesetz. Mir wäerte mat Jo stëmmen a mir wäerten an dëser Matière och net fir d'Lescht mat Jo stëmmen, well och dëst Gesetz wäert nach am Sënn vun deene Leit geännert ginn. Dat hei ass nach net dat lescht Wuert.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Félix Braz. Als leschte Riedner ass den Här Jacques-Yves Henckes agedroen. Här Henckes, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Jacques-Yves Henckes (ADR).**- Merci, Här President. Fir d'Éischt meng Félicitatioun un d'Rapportrice, d'Madame Doerner, déi an engem ganz juristeschen technesch, schwierigen Dossier hei eng excellent Aarbecht gemaach huet, souwuel schrëftlech wéi mündlech. Ech wollt hir dofir e grouse Merci soen, well mat deemem Gesetzesprojet ännere mer eng

aacht Gesetzer. Dat ass net näischt an et kritt och nach eng etlech Ännerungen an Effeten um internationale Plang.

Dat, wat ee muss festhalen, dat ass, datt, wéi dat éischt Gesetz gestëmmt ginn ass, d'Basissetz 2004, mer gesot hunn, datt mer lues a lues hei op de Wee gi vun engem Mariage bis, datt mer amgaange sinn, awer an deem éischte Vote, dee komm ass, eng etlech Manktumen dergéint musse feststellen. Et gesäit een, datt periodesch ëmmer méi Propositione kommen, déi de Pacs dem Statut vum Mariage méi no bréngen. Et héiert een och elo nach an den Debatten, déi mer elo héieren hunn, datt nach weider Formulierung kommen, fir de Pacs nach méi no un de Mariage erunzebréngen.

Op där anerer Säit muss ee festhalen, datt mer och amgaange sinn, an der Chamber ze diskutéieren, fir Ännerungen am Mariage virzebréngen, fir notament d'Séparatioun, den Divorce, d'Séparatioun méi einfach ze maachen, ouni datt vu Feeler Rieds geet. Bref, et gesäit een, datt déi zwee Regimer vu Pacs oder Mariage bis - wéi een och ka soen - an deem vu Mariage, datt déi sech ëmmer méi no kommen, an et muss ee sech d'Fro stellen, ob een iwwerhaapt nach déi zwee Regimer an Zukunft wäert brauchen.

Wa mer an déi Richtung elo weiderdenken: Déi eenzeg Differenz, déi et schéngt ze sinn, dat ass déi vun deem ekonomeschen Deel vun der Entreprise Mariage oder Pacs, wou Der am Pacs selwer eng Séparation de biens hutt an am Mariage hutt Der eng Communauté réduite aux acquêts, „eine auf Errungenschaften sich begrenzende Gütergemeinschaft“. Dat schéngt elo nach d'Haaptendifferenz ze sinn.

D'Fro, déi ee sech muss stellen, dat ass an enger Period, wou ee gesäit, datt - bei den Divorcen - iwwer 50% vun de Leit divorcéieren, ob et net eventuell fir d'Zukunft misst eng Kéier envisagéiert ginn, fir de Régime légal vun der Communauté réduite aux acquêts an de Regime vun der Séparation de biens iwwergoen ze loosse. Dat war schonn emol eng Kéier eng Diskussioun. Mä et bleift héchstwahrscheinlech nach ee vun den Themen, déi héchstwahrscheinlech an den nächste Jore wäerten nach eng Kéier op ons zoukommen.

Ech wollt och den Här Minister froen, ob et net méiglech wier, fir eng Enquête maachen ze loosse bei de Leit, déi sech gepacst hunn, haaptsächlech bei den Heterosexuellen - dat sinn awer 92% -, woufir se de Pacs gewielt hunn an net de Mariage. Do héiert ee verschidden Explikatiounen, mä e gudden Deel schéngt deem ze si vun der Séparation de biens a vun der - verschidde Leit nennen dat - Répudiation oder Séparatioun, déi méi einfach ass.

Wann awer elo am Divorce och nach Ännerunge kommen..., also am Mariage Ännerunge kommen an notament och an der Fro vum Divorce, da wäert ee sech d'Fro stellen, ob et iwwerhaapt nach signifikativ Differenzen an Zukunft tëschent deenen zwee Regimer gett an ob een dat nach soll bäibehalen.

Dat gesot, mengen ech awer, datt mer hei an dësem Gesetzesprojet eng etlech technesch-juristesche Saache musse regelen, notament um Niveau vum Droit international privé. An dat schéngt mer eng gutt Saach ze sinn.

Par contre, Här Minister, wär et awer och gutt, datt mer déi Gesetzgebung, déi, mengen ech, schonn déposiert ass oder an der Diskussioun ass, déi d'Mariages blancs géif sanktionéieren, och géifen étendéieren op d'Pacs blancs, speziell elo wann den Droit international privé spillt, well mer gesinn, wéi vill Abusen do sinn.

D'Zommen, déi zirkuléieren an déi heiansdo juste à la sortie oder à l'entrée vun de Gemengenhäuser virun engem Mariage oder engem Pacs bezuelt ginn, weisen awer aus, datt iergendeppes net méi geet an datt verschidden Abusen - zwar minoritär, mä awer - bestinn. An dat dierf et net ginn. Duerfir wär ech och frou, Här Minister, wa mer do kéinten e bësse mat deem Dossier virukommen.

Dat gesot, wollt ech den Accord vun der ADR zu dësem Gesetzesprojet bréngen.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Henckes. Elo kritt den Här Justizminister François Biltgen d'Wuert.

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Jo, Merci, Här President. Ech wëll emol drop hiweisen, dass dëse Projet de loi, dee mer haut diskutéieren, e Projet de loi ass, dee mäi Virgänger nach deponéiert huet, de Luc Frieden, mä och ënnersträichen, wat fir eng Kontinuitéit am Ministère de la Justice herrscht. Ech sinn och ganz frou, dass dee Projet de loi eigentlech tel quel gestëmmt gëtt, wéi och de Luc Frieden en deponéiert an amen-deiert huet en cours de route.

Duerfir wëll ech besonnesch der Madame Doerner Merci soe fir deen ausféierleche Bericht. Ech sinn och, muss ech soen, als Justizminister ganz houfreg, dass mer hei an der Chamber Leit hunn, déi esou staark wéi d'Madame Doerner am Droit civil sinn, wou mer dobausse géife beneit ginn, dass ee Leit huet, déi Politik maachen an och ganz grouss Kenntnis vun dem Recht selwer hunn.

Well, soubal een an d'Zivilrecht geet, geet ee bei d'Leit a geet een an d'Zusummeliewe vun de Leit an an d'Verhältnis vun de Leit. An d'Leit si Leit, do ass jiddwereen anescht. Mir musse kucke Regeln ze fannen, no deenen d'Leit kënnen normal zesummeliewen. Mä trotzdem sinn d'Leit all verschidden. An dofir muss een ëmmer kucken, dass een déi Norm esou mécht - all Gesetz, mä besonnesch beim Zivilrecht -, dass een en Normfall regelt, ouni dass een awer Fäll, déi aus der Norm erausfalen, dereguléiere géif.

Dofir ass et gutt, wann ee säin Droit gutt aus dem Effeff kennt, well deemno wat ee schreift, ass heiansdo e klengen Niewesaz, dee ganz grouss Implikatiounen ka fir Leit dobaussen hunn, déi emol guer net matkréien, dass mer eigentlech iwwer si diskutéieren.

Wann ech d'Geschicht vum Pacs zu Lëtzebuerg kucken - oder besser gesot d'Partenariat, well Pacs ass eigentlech e franséischen Term; mir schwätze vu Partenariat -, dann ass natierlech eng vun de groussen Diskussiounen vun Ufank u gewiescht - an ech hunn et schonn a menger eegener Partei verfollegt, well ech eng Kéier President vun engem Aarbechtsgrupp war, nach ier dass et awer e Gesetz gouf -, well zwou Saachen... Jo, ech war an der Regierung derbäi. Ech hu mech scho vun '98 un a menger eegener Partei relativ vill zu deem dote Froekomplex geäussert.

De Problem ass, an dat hu mer jo nach haut an der Diskussioun gemierkt, dass et eigentlech zwou Ursaachen gëtt, fir e Partenariat anzeféieren.

Dat eent ass, well eng ganz Partie Leit wollten zesummeliewen ënner gewëssene geregelten Ëmstänn, ouni sech awer ze bestueden. Op déi Fro kommen ech nach eng Kéier zrëck. Wéi wäit féiert een da Pacs a Mariage zesammen? Awéiwäit huet dann d'Zusummeféieren nach iwwerhaapt e Sënn? Da brauch ee jo nach just e Mariage oder just e Pacs. Do kommen ech nach eng Kéier drop zrëck.

Dat anert war - an dat huet d'Diskussioun nëmme verkomplizéiert -, dass gläichgeschlechtlech Partner sech bis ewell net kënnen bestueden. Esou dass dat och dat eenzegt Element war, fir dat, wat d'Madame Err richteg gesot huet, e legale Kader ze ginn, eng Rumm ze ginn - an dofir si mer konform, doudsécher, zu de Mënscherechter -, wou een och gesetzlech geschützt ass a wou ee Rechter huet.

Just dee Punkt huet awer mat sech bruecht, dass ëmmer erëm gesot ginn ass: Majo, fir déi gläichgeschlechtlech Koppele si mer nach wäit ewech vun enger Gläichstellung. An dofir war dat och ee vun den dreiwende Motoren, fir ze soen: De Pacs muss nach méi no un de Mariage kommen. Dofir ass et och richteg, dass mer an der Regierungserklärung gesot hunn: Mir wëllen elo d'Bestietnis op gläichgeschlechtlech Partneren ausdehnen.

D'Madame Err huet sech hei schonn e bëssen als meng Pressespriecherin betätigt.

(**Hilarité**)

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Här Bodry?

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Jo, mir fueren do ganz gutt.

Ech kann lech confirméieren, dass ech de leschte Freideg menge Kolleegen am Regierungsrot den Avant-projet de loi iwwert d'Reform vum Mariage an iwwert d'Reform vun der Adoptioun ginn hunn, fir dass se sollen Zäit hunn, dat ze liesen. Ech hu bis elo keng Réckmeldung kritt vu menge Kolleegen, esou dass ech dovunner ausginn, dass ech muer wäert d'Autorisation kréien, fir dee Projet de loi da wa méiglech nach den nächsten Dëschdeg ze déposéieren, fir dass e kann an d'Diskussioun erakommen, an da solle mer deen dann och an der Kommissioun diskutéieren.

Wa mer de gläichgeschlechtliche Mariage maachen, da gëtt och déi Diskussioun vu Pacs eng aner, well da musse mer eis wierklech déi Fro stellen, déi och den Här Henckes opgeworf huet: Woufir mécht een e Pacs? Ech muss lech da just soen, ech sinn och Minister vum Respekt vun de Fräiheeten a vun den Daten, ech wäert net eng Enquête maache bei Leit, fir ze froen: Woufir hutt Dir dat doten decidéiert ze maachen? Dat ass hire Choix, an deen hunn ech net ze kommentéieren, net ze hannerfroen.

Wat awer richteg ass, dat ass, an dat ass och vun e puer Leit hei ugeschwat ginn, dass mer solle méi Informatioun maachen. Ech hu wierklech de Problem... Den Här Braz huet och gesot: „Schreif d'Leit un!“ Ech hunn do Problemer, och aus Datenschutzverletzungen an Aggrëff an hir Fräiheeten. Woufir soll ech si do perséinlech uschreiwen, ëmsou méi, wou de Fichier beim Parquet général läit an net am Ministère de la Justice? Ech sinn do ëmmer ganz skeptesch mat deene Saachen. Dat kléngt gutt, mä et ass net ëmmer gutt.

Wat awer richteg ass, dat ass, dass mer sollten eng Broschür maachen, dass mer sollten eng grouss Informatioun maachen, dass mer sollten zesumme mam Innenminister - dat hu mer och wëllen - eng Circulaire un d'Gemeinde maachen, well mer feststellen, dass bei ganz ville Froen oft Leit am État civil net richteg äntwerte kënnen.

Ech ginn lech esou ee Beispill, wat ech virschloen an dem Projet, deen ech muer an der Regierung hunn. Dat ass eng Fro, déi net vill Leit betrëfft, mä déi se betrëfft, déi betrëfft se richteg. Dat ass déi transgender Fro. Leit, déi effektiv d'Geschlecht änneren, bei deenen ass virkomm, dass se gesot kritt hunn um État civil: Majo, Dir musst lech fir d'Éischt scheede loosse, ier dass mir kënnen hei Är Inscriptioun änneren.

Dat verstéisst géint d'geltend Recht. Dat hunn ech och oft genuch gesot. Dat ass awer net iwwerall... Jo, wann ech et am Büro soen, kritt net jiddwereen et a senger Büroen a senger Gemeng mat. Dofir ass ee Virschlag, deen ech muer wäert maachen, fir ze soen: Ma kommt, mir schreiwen dat och fest an d'Gesetz, dass dat kloer ass, dass do net déi dote Froe kommen. Well déi Leit stinn da ganz domm do, wa se esou op e Büro ginn.

Eng aner Fro, déi och an deem neie Gesetz wäert geregelt ginn, dat ass dat, wou mer eis eens gi waren an der Koalitioun, fir ze soen: Wat d'Adoptioun ubelaangt, waarde mer den Avis vun der Commission nationale d'éthique of, déi gesot huet, si hätt bei der Adoption plénière Schwierigkeiten, eppes ze änneren fir Gläichgeschlechtlicher, well een ebe bei der Adoption plénière eng natierlech Vaterschaft duerch eng juristesche Vaterschaft ersetzt.

Si wär awer derfir, fir d'Adoption simple, wou nämlech Vaterschaft an Elternschaft nieftenee cohabitieren, grouss opzemaachen. Dat wäerte mer och an deem Projet virschloen, fir d'Adoption simple do wierklech ganz grouss opzemaachen, fir dass och gläichgeschlechtlech Koppele kënnen an der Adoption simple adoptéieren, wann, wéi gesot, ech muer de Feu vert kréien, fir dee Projet de loi ze deponéieren.

Dat ass also eng nei Diskussioun, déi mer da kréien. An dofir, mengen ech, ass et awer wichteg, dass mer haut d'Partenariatsgesetz maachen. Well eréischt wann dat anert kennt, da kann ee sech wierklech d'Fro stellen: Wat soll dann nach den

Ënnerschied bleiwen tëschent Pacs a Mariage? Well wann et keen Ënnerschied méi gëtt tëschent dem Geschlecht, fir sech ze bestueden, da gesinn ech awer net an, dass een alles muss beim Pacs gläichmaache wéi beim Mariage, soss kann een ee vun deenen zwee ofzeschaffen.

(**Interruption**)

Et sinn och Leit, déi wëllen de Mariage ofschafen; just fir dat ze soen.

(**Interruption**)

Mä dofir soen ech...

Net bei eis. Awer ech hunn an Däitschland scho ganz interessant Debatten noverfollegt. An et ass net meng Meinung, de Mariage ofzeschaffen. Mä dofir soen ech, wann een déi zwee huet, da muss een och d'Ënnerscheeder dovunner kennen. Wat richteg ass, dat ass, dass ee muss wëssen, a wat ee sech aléisst, wann een deen een oder deen anere mécht. An dofir, soen ech nach eng Kéier, musse mer och Informatioun maachen duerno, mä mir mussen elo emol fir d'Éischt dat heite Gesetz stëmmen.

Dass ech de Projet de loi elo eréischt an d'Regierung ginn hunn, huet e puer Ursaachen. Déi éischt ass déi, dass mer effektiv net wollten nëmmen iwwert de Mariage schwätzen, mä och iwwert d'Adoptioun, an do hu mer den Avis vum Conseil national d'éthique ofgewart.

► **M. le Président.**- Här Minister, erlaabt Der, datt den Här Kartheiser lech eng Fro stellt?

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Ech sinn à disposition de la Chambre des Députés.

► **Plusieurs voix.**- Aaahhh!

► **Une voix.**- Sot Äre Kolleegen dat och emol!

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Här President, villmools Merci. Och dem Här Minister Merci fir seng Disponibilitéit.

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Wann déi aner och esou wäre wéi den Här Biltgen!

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Mir hunn elo zur Kenntnis geholl...

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Verschiddener si scho gehäit genuch mat mir eleng hei!

(**Hilarité**)

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Mir hunn Är Intentioun zur Kenntnis geholl, Här Minister, fir de Mariage homosexuel hei an der Chamber als Projet de loi vun der Regierung virzeleeën. Ech wollt lech just froen, Här Minister, Dir woort jo och eng Zäit President vun der CSV, ob Der net e Problem gesitt tëschent Är chrëschtlicher Orientéierung, déi Der sot, datt Der hätt, an der Iddi vum Mariage homosexuel, fir deen hei zouzeloossen.

Villmools Merci.

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Wann de President mer erlaabt, well et ass eigentlech eng institutionell Fro, ob ech hei dierf, obwuel ech Justizminister sinn, vergiessen, dass ech Justizminister sinn, an dann als fréiere Parteipresident schwätzen, wat eng Fro ass, déi verfassungsrechtlech doudsécher stellbar ass, wëll ech drun erënneren, dass mer an der CSV - eis Leit schécken lech gären de Programm zou - de Grondsazprogramm hunn, dass mer do geschriwwen hunn, zu enger Zäit, wou ech nach net Parteipresident war, mä President vun deem Kongress, dass mir géifen opgrond vun eise Valeure vu Solidaritéit a vu Responsabilitéit och d'Partnerschafte gläichgeschlechtlicher Natur wëlle respektéieren an och gesetzlech Rumm ginn, fir se unzëerkennen. Dat ass de Punkt.

An ech doen dann elo mäin Hutt als Justizminister un. Als Justizminister wëll ech dann nach eng Kéier op d'Gesetz hei zrëckkommen. Wéi gesot, dat anert, de Projet, vu dass mer do Zäit gebraucht hunn, huet eben dermat ze dinne, dass mer zwou Saachen maachen, Mariage an Adoptioun, an dass entgéint deem, wat ver-

schidde Leit mengen, et net gedoen ass, weder dat eent nach dat anert mat engem eenzegegen Artikel ze maachen. Also, de Projet de loi huet 38 Säiten.

Ech soen dat och, well wéi anerer soen, et ass jo esou einfach just ze schreiwen: Elo mécht een dat. Dat si ganz vill Implikatiounen, a mir sinn nach amgaangen ze kucken, ob mer alles fonnt hunn oder net fonnt hunn, wat et vun Implikatioune gëtt.

Trotzdeem ass dëse Projet haut wichtig, well en eng Partie international Froe regelt. Éischtens si mer ugesicht bei der Cour de Justice vun der Europäescher Unioun. Zweetens hu mer d'Froe vum Droit international privé. An ech si frou, dass no laangen Diskussiounen awer jiddwereen agesäit, dass déi Regel, déi mer vum Justizministerium aus virgeschloen hunn - mäi Virgänger -, déi beschtméiglech ass an déi de Leit am meeschten entgéintkënn.

Dann ass et effektiv esou, dass et eng Fuerderung war, ze soen: Kommt, mir schreiwen net nëmmen de Pacs an de Register, mä mir maachen och en Extrait beim État civil! Woufir? Well zum Beispill um Parquet général, dee Büro, dee sech dorëms bekëmmert... Dee Büro, dee sech ëm viles bekëmmert; ech nennen ni gär Leit, déi net heibanne präsent sinn, fir kënnen Stellung ze huelen, wann ech se nennen. Mä déi schaffe ganz gutt an deem Büro.

Mä déi hu vill Aarbecht, well se ganz oft musse Certificate gefrot ginn, dass d'Leit net gepacst sinn. An dat ass wierklech vill administrativen Opwand. A mir schwätze jo ëmmer gären iwwer Simplification administrative. Mir maachen hei och eppes fir d'Simplification administrative, fir dass deen dote Büro och e bësse méi entlaascht gëtt, wéi dat ewell de Fall war.

Da kommen ech nach eng Kéier drop zrëck: Pacs a Mariage. Richtig ass, dass, wa mer deen anere Projet eng Kéier hei gestëmmt hätten iwwert de Mariage vun de gläichgeschlechtliche Koppelen, da solle mer effektiv eng Evaluatioun maachen, wat dann Ennerscheeder an Zukunft nach sollen, kënnen, musse sinn tëschent Pacs a Mariage. Well oft gëtt nëmme vun den Nodeeler geschwat, déi een huet par rapport zum Mariage, wann ee sech pacst.

Et gëtt och Virdeeler, déi een huet, respektiv Nodeeler, déi deen aneren huet. Och do hu mer elo, wou mer un den Texter geschafft hunn, Saache fonnt. Elo soen ech als Justizminister eppes, wat mir perséinlech opgefall war - einfach esou, well ech elo op eemol d'Texter gelies hunn, ass dat mer duerch Zoufall opgefall -: Dir kënnt de Riichter recuséieren, wann e bestuet ass, mä Dir kënnt en net recuséieren, wann e gepacst ass. Elo menge mer, dass een awer dann och misst ee kënnen recuséieren, wann e gepacst ass. Fir elo nëmmen dat dote Beispill ze huelen.

Den Här Henckes huet vun de Pacs-blancé geschwat. Blanc, dat ass ëmmer... Ech hunn deen Term net gär. Mä et gëtt Pacsen, déi den Dag drop erëm opgeléist ginn; loosse mer et emol léiwer esou soen. Dat hu mer gesinn, wa Leit zum Beispill fir eng Oupenthaltsenehmung oder eng Aarbechtsenehmung sech den éischten Dag pacsen an deen zweeten Dag entpacsen, an da lafen d'Rechter weider, awer keng Flichte méi weider.

Also, dat sinn och alles Diskussiounen, déi een effektiv dann dee Moment eng Kéier muss ouni Opreegung awer och ugoen. An da muss een einfach kucken, wat dat eent a wat dat anert ass. Dofir huelen ech och elo net Stellung zu deem, wat deen een an deen anere vun deenen eenzelne Saache gesot huet, well ech mengen, dass een dat an enger geuerdner Approche soll maachen, wou mer alles diskutéieren, wou mer näischt ausloossen a wou mer dat schéin uerdentlech maachen.

Ech mengen, mir sinn elo net ënner Zuchzwang. Mat deem heite Gesetz schafe mer eng Partie Problemer aus der Welt. Dat nächst Gesetz, dat wäert doudsécher nach vill Diskussiounen hei am Haus mat sech

bréngen. An dat muss och sinn. Dat muss och sinn, dass een Diskussiounen op esou eppes féiert. Dat kann net einfach just en administrativen Akt sinn, wann een hei gesellschaftspolitesch nei regelt.

Dofir sinn ech selwer Demandeur, dass mer de Projet esou séier wéi méiglech heihinnerkréien, fir dass mer en hei an dësem Haus an der Commission juridique virun allem, respektiv en, wann aner Kommissiounen interesséiert wäeren - dat ass d'Organisation vum Haus -, an anere Kommissiounen kënnen am Detail ausdiskutéieren, amendéieren, an da waméiglech kucken, fir herno eng large Majoritéit ze kréien, well et an der Gesellschaftspolitik awer och ëmmer wichtig ass, dass ee large Majoritéiten huet.

Ech halen an der Gesellschaftspolitik ni vill dervun, dass just étriquéiert Majoritéiten eppes weder duerchsetzen nach verhéieren. Et ass gutt, dass een - ech bleiwen derbäi - soll op large Majoritéiten hischafen. Dat wäert och an Zukunft eise Wëlle bleiwen. Dat gesot, wëll ech nach eng Kéier hei allen Intervenantë Merci soen, an dann, jo, kommen ech erëm.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Justizminister. Domadder ass d'Diskussioun ofgeschloss, a mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi 5904 ass ugehall mat 59 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par M. Marcel Oberweis), MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Hauptert, Ali Kaes, Marc Lies, Mill Majerus, Mme Martine Mergen (par M. Mill Majerus), MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Jean-Louis Schiltz, Marc Spautz, Lucien Thiel, Robert Weber (par M. Marc Lies), Lucien Weiler (par M. Jean-Louis Schiltz), Raymond Weydert (par Mme Sylvie Andrich-Duval) et Michel Wolter (par M. Lucien Thiel);

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, M. Fernand Diederich, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux (par Mme Claudia Dall'Agnol), Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz;

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, MM. Fernand Etgen, Paul Helminger (par Mme Anne Brasseur), Claude Meisch (par M. Xavier Bettel), Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Jean Huss, Henri Kox et Mme Viviane Loschetter (par M. François Bausch);

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Als nächste Punkt vun eisem Ordre du jour hu mer d'Question avec débat N°12 vum Här Xavier Bettel iwwert de Service d'aide aux victimes d'infractions pénales. Den Auteur vun der Fro huet fënnf Minutten Zäit, fir seng Haaptfro an no der Äntwert vum Minister seng Zousazfro virzedroen. Der Regierung stinn zéng Minutten zou. Här Bettel, Dir hutt d'Wuert.

2. Question avec débat N°12 de M. Xavier Bettel au sujet du Service d'aide aux victimes d'infractions pénales

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Merci, Här President. Wéi Der wësst, gëtt et beim Stat de SCAS, dat ass e Service Central d'Assistance Sociale. An et gëtt och e Service d'aide aux victimes, dee beim SCAS rattachéiert ass, dee Service, deen och beim Parquet général ugegliddert ass.

Haut këmmert sech de SCAS, wann ech et richtig hunn, ëm ganz, ganz vill Fäll. An de Service d'aide aux victimes huet awer, dee jo eng Composante vum SCAS ass, e grouse Problem, deen - wann dat richtig ass; dofir stellen ech jo och d'Fro a wier ech frou, wann de Minister mer dat kéint bestätegen - am Moment nëmmen annerhalfe Tâche do géif schaffen.

Annerhalfe Tâche, déi do ass, fir de Suivi vun de Leit ze maachen, déi Victime sinn, Victime vun Abus sexuels, vu Stalking, vu Violence-domestiquen. Do si Suivien, déi à longue durée sinn. Et sinn Demandé fir d'Dossiers d'indemnisation, fir d'Commission d'indemnisation au Ministère de la Justice, déi do gemaach ginn. D'Téléphone-zentral musse si jo och maachen; dat heescht, de Conseil vun de Leit, déi do uruffen.

Si mussen eng Victime och begleet während engem Prozess um Geriicht zu Dikrech an zu Lëtzebuerg. Wéi Der lech kënnt denken, wa se nëmmen zu annerhallwer Tâche sinn a si sollen zu Dikrech oder an der Stad sinn, ass heiansdo den Telefon och net besat. An eng Victime, déi do telefonéiert, fir Hëllef ze kréien an déi do op en Telefon kënnt, wou keen ophieft, dat ass e bëssen eng schwiereng Situatioun.

Mir wëssen och, Här President, dass mir jo d'Gesetz iwwert d'Victime vun der Infraction pénale gestëmmt hunn, den Text vum 6. Oktober 2009, deen den 1. Januar 2010 a Kraaft getrueden ass. An ech hunn do Zuelen, mä déi wëll ech awer och bestätegt kréien, well ech dat jo och net vun offizieller Säit weess, dass vu September 2008 bis März 2009, dat heescht, wou dat neit Gesetz net a Kraaft getruede war, 36 nei Clientë beim Service d'aide aux victimes do waren, a vum September 2009 bis März 2010 - dat heescht, vun deem Moment un, wou dat neit Gesetz nëmmen dräi Méint a Kraaft getruede war - 71 nei Clientë wieren.

D'Waardelëscht ass immens laang. Et gesäit och esou aus, wéi wann et am Moment bei den Enquêtes sociales - déi jo am Jugendschutz musse gemaach ginn, déi awer immens wichtig sinn, fir och am Intérêt vun de Kanner richtig Décisiounen kënnen um Geriicht ze treffen, well ech mengen, et ass dee Service, deen och do ass, fir ze hëllefen d'Kanner ze placéieren, a virun allem wann och Strofdoten do sinn, fir kënnen déi eng oder aner Informatioun erausze kréien - ee Joer dauert, fir eng Enquête sociale kënnen gemaach ze kréien.

Ee Joer ass vill ze laang, Här President, fir esou eng Enquête ze maachen. A wann dat net de Fall wär, da kéinten och Stagiären, déi knapps ugefaangen hunn, am Service déi Enquêtë maachen, déi awer net d'Formation, net den Know-how an och net d'Anciennetéit hunn, fir dat kënnen ze maachen.

Et schéngt, wéi wann esou vill Aarbecht an deene Servicer wär, Här President, dass déi meescht Leit et keng véier Joer géifen do aushalen, dass déi meescht Leit géifen do fortlafen, an dass am Fong all Persoun eng bal 80 Enquêtën ze maachen hätt pro Persoun. Et ass onméiglech, an do si mer eis eens, esou vill Enquêtën als Persoun seriö kënnen ze maachen.

Et wär e Cri d'alarme komm vun deem Service un de Minister an un de Parquet général. Dofir ass och déi Fro haut: Wéi vill Leit schaffen haut am Service d'aide aux victimes? Ass dat wouer, dass nëmmen annerhalfe Persoun do schaffen? Wéi vill Leit hunn Appel un de Service gemaach, an dat déi lescht dräi Joer? Wéi ass d'Progressioun? Huet dat Gesetz elo, dat neit Gesetz wierklech och déi Progressioun, déi ech soulevéiert hunn?

Wéi vill Dossiere gi vun deene Persounen traitéiert, vun där annerhallwer Tâche? Ass dat richtig, dass 80 Dossieren am Moment traitéiert ginn? Wéi ass d'Situatioun am Moment och um Niveau vum SCAS? Geet et do och duer mat de Persounen?

Wëssen de Minister an de Parquet général Bescheid? Ech weess net, ob de Minister alles matkritt huet. Den Här Majerus huet laang mat em geschwat. Hutt Der alles matkritt?

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Ech hunn zwee Oueren.

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Ah, dann ass et gutt.

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Déi Oueren héiere ganz gutt, soulaang et roueg am Sall ass. Et huet also manner domat ze dinn, dass zwee Leit mat mer dialogéieren, mä et huet méi domat ze dinn, wa 60 Leit ënnereneen dialogéieren.

(Interruptions)

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Also, da soen ech de Kollege Merci...

► **M. le Président.**- Den Här Justizminister lauschtert elo ganz opmierksam no mat sengen zwee Oueren.

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Här President, ech soen dann den aneren 59 Kolleegen heibanne Merci, well et wor ganz roueg. Dat heescht, de Minister wäert dann e Stéck dovunner matkritt hunn.

(Interruption)

Här President, de Parquet général an de Ministère, wëssen déi Bescheid iwwert d'Situatioun, wéi et am Moment ass beim SCAS a beim Service d'aide aux victimes?

An dann, wann dat alles stëmmt, wat ech gesot hunn, dass een ee Joer muss waarden, fir iwwerhaupt kënnen eng Enquête ze maachen, wann all déi Leit fortlafen, wann deen Dossier esou ënnerbesat ass, wéi de Minister gewëllt ass ze kucken, fir déi Situatioun ze verbessern?

Ech soen lech Merci.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Bettel. Elo kritt d'Wuert den Här Justizminister.

(Interruptions diverses)

► **Une voix.**- Den Här Bettel lauschtert lech net no, Här Minister.

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Den Här Bettel huet och zwee Oueren.

► **M. Xavier Bettel (DP).**- Wann den Här Schiltz net déi ganzen Zäit den Här Minister géif ënnerbréchen, da kéint den Här Minister och schwätzen.

► **M. le Président.**- Sou, elo lauschtert Der alleguerge ganz opmierksam dem Här Justizminister no.

► **M. François Biltgen, Ministre de la Justice.**- Här President, ech wëll op déi eenzel Froen agoen. Éischtens: Wat ass den aktuellen Effectif vum Service d'aide aux victimes? Do schaffen dräi Leit. Een, dee Psycholog, Psychothérapeute ass, an deen ass à temps plein; e weidere Psycholog, Psychothérapeute à mi-temps an eng Sekretärin. Dat ass de Service.

Wéi oft ass de SAV sollicitéiert ginn an de leschten dräi Joren? Do sinn d'Chifferen, déi kënnt Der iwwerregens an de Rapporten all noliessen, dem Rapport d'activité vum Justizministerium. 2006-2007 178 - dovunner 94 neier -; 2007-2008, 194 - dovunner 94 neier -; 2008-2009 171 - dovunner 105 neier.

Et ass also elo net direkt eng Augmentatioun. Allerdéngs d'Joer 2010 hu mer net, dat hu mer net. Richtig ass, wat d'Leit eis soen, dass natierlech méi ugeruff gëtt, opgrond vum Gesetz vun de Victimen.

Also, no den Informatiounen, déi mer do kritt hunn, sinn zënter September 2009 bis Juni 2010 1.850 Telefonate gefouert ginn.

Drëtens, wéi vill Dossieren huet do all Beamten? Zuzäit schafft all Beamten do op ronn 40 Dossieren. Do si jo Dossieren dann erëm zougemaach ginn, aner Dossieren, déi bäikommen. Verschidde Saache si jo och just Informatiounen, wou d'Leit da gesot kréien, wat se solle maachen.

Véiertens, de SCAS. De SCAS ass an der Vergaangenheet ënnert deenen zwee Plan-d'actionen, op d'mannst ënnert dem zweete Plan d'action vu mengem Virgänger, dem Luc Frieden, massiv opgestockt ginn, opgrond vu Previsiounen, déi gemaach goufen.

Wat richtig ass, dat ass, dass mer feststellen, dass déi Previsiounen, déi deemools gemaach goufen an déi à la base ware vum Gesetz vum Här Frieden, wou wierklech massiv opgestockt gouf, dass effektiv déi Previsiounen an d'Luucht